

การเปิดรับข่าวสารและการยอมรับนวัตกรรมของชาวบ้านในโครงการเตาแก๊สมูลสัตว์
ตำบลท่าซาม อำเภอสามพราณ จังหวัดนครปฐม

นายวันชัย ชนะหิ๊งน้อย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรนิเทศศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาการประชาสัมพันธ์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. ๒๕๒๖

ISBN 974-561-975-2

011244

i 17278589

MEDIA EXPOSURE AND ADOPTION OF BIO-GAS PROJECT
BY THE PEOPLE OF TAKAM SUB-DISTRICT,
SAM PHRAN DISTRICT, NAKHON PATHOM.

Mr. Wanchai Thanawangnoi

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Arts
Department of Public Relations
Graduate School
Chulalongkorn University
1983

หัวข้อวิทยานิพนธ์ การเปิดรับข่าวสารและการยอมรับนวัตกรรมของชาวบ้าน
ในโครงการเตาแก๊สมูลสัตว์ ตำบลท่าข้าม อำเภอสามพราน
จังหวัดนครปฐม

โดย นายวันชัย ชนะวังน้อย
ภาควิชา การประชาสัมพันธ์
อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เสถียร เขยประทับ

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัย
ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโท

Sakorn Yuen
.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร.สุประดิษฐ์ บุณนาถ)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

อรพรรณ อธิวงษา
.....ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.อรพรรณ ปิณฑน์โอภาส)

นิรุฒ (นิรุฒ) กรรมการ
.....กรรมการ
(ศาสตราจารย์ บำรุงสุข สีหอำไพ)

เสถียร เขยประทับ
.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เสถียร เขยประทับ)

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หัวข้อวิทยานิพนธ์ การเปิดรับข่าวสารและการยอมรับนวัตกรรมของชาวมาน
 ในโครงการเตาแก๊สมูลสัตว์ ตำบลท่าซาม อำเภอสามพราณ
 จังหวัดนครปฐม
 ชื่อนิสิต นายวันชัย ชนะวังน้อย
 อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. เสถียร เขยประทีป
 ภาควิชา การประชาสัมพันธ์
 ปีการศึกษา ๒๕๒๕

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาเฉพาะกลุ่มชาวมานที่ยอมรับเตาแก๊สมูลสัตว์
 จำนวน ๕๐ ราย และกลุ่มตัวอย่างชาวมานที่ไม่ยอมรับเตาแก๊สมูลสัตว์อีก ๑๐๐
 ราย ในเขตโครงการเตาแก๊สมูลสัตว์ ตำบลท่าซาม อำเภอสามพราณ จังหวัด
 นครปฐม โดยมีวัตถุประสงค์ในการวิจัยดังนี้

๑. เพื่อสำรวจข้อดีที่เป็นแหล่งข่าวสารเตาแก๊สมูลสัตว์ของชาวมาน
๒. เพื่อทราบความสัมพันธ์ของการยอมรับเตาแก๊สมูลสัตว์กับการ
 เปิดรับข่าวสารเตาแก๊สมูลสัตว์จากสื่อเอกสารข้อความ สื่อแผนภาพโฆษณา
 การอบรม และสื่อบุคคล ตลอดจนความสัมพันธ์กับปัจจัยอื่น ๆ อันได้แก่ระดับการ
 ศึกษา ระดับรายได้ การมีตำแหน่งในหมู่บ้านและการมีลักษณะสากลหรือลักษณะ
 ระหว่างท้องถิ่นของชาวมาน
๓. เพื่อทราบความแตกต่างระหว่างบทบาทของสื่อบุคคล สื่อ
 เอกสารข้อความ สื่อแผนภาพโฆษณา และการอบรมที่มีผลต่อการยอมรับเตาแก๊ส
 มูลสัตว์ของชาวมาน

การวิจัยครั้งนี้ใช้แบบวัดครั้งเดียว (One-shot descriptive study) โดยวิธีการสำรวจสนาม เครื่องมือสำหรับเก็บรวบรวมข้อมูลคือแบบสอบถาม การวิเคราะห์ข้อมูลใช้การถ้อยและและโซคาโต-สแควร์ในการหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรและความแตกต่างระหว่างบทบาทของสื่อซึ่งประมวลผลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS

ผลการวิจัยพบว่า

๑. การเปิดรับข่าวสารเตาแก๊สอุตสาหกรรมจากสื่อเอกสารข้อความมีความสัมพันธ์กับการยอมรับและไม่ยอมรับเตาแก๊สอุตสาหกรรมของชาวบ้าน
๒. การเปิดรับข่าวสารเตาแก๊สอุตสาหกรรมจากสื่อแผนภาพโฆษณาไม่มีความสัมพันธ์กับการยอมรับและไม่ยอมรับเตาแก๊สอุตสาหกรรมของชาวบ้าน
๓. การเปิดรับข่าวสารเตาแก๊สอุตสาหกรรมจากการอบรมเรื่องเตาแก๊สอุตสาหกรรมมีความสัมพันธ์กับการยอมรับและไม่ยอมรับเตาแก๊สอุตสาหกรรมของชาวบ้าน
๔. การเปิดรับข่าวสารเตาแก๊สอุตสาหกรรมจากสื่อบุคคลมีความสัมพันธ์กับการยอมรับและไม่ยอมรับเตาแก๊สอุตสาหกรรมของชาวบ้าน
๕. สื่อบุคคลมีบทบาทต่อการยอมรับเตาแก๊สอุตสาหกรรมของชาวบ้านมากกว่าสื่อเอกสารข้อความ สื่อแผนภาพโฆษณา การอบรม และสื่ออื่น
๖. ระดับการศึกษาไม่มีความสัมพันธ์กับการยอมรับและไม่ยอมรับเตาแก๊สอุตสาหกรรมของชาวบ้าน
๗. ระดับรายได้ไม่มีความสัมพันธ์กับการยอมรับและไม่ยอมรับเตาแก๊สอุตสาหกรรมของชาวบ้าน
๘. การมีตำแหน่งในหมู่บ้านมีความสัมพันธ์กับการยอมรับและไม่ยอมรับเตาแก๊สอุตสาหกรรมของชาวบ้าน

๔. การมีลักษณะสากลหรือลักษณะระหว่างท้องถิ่นมีความสัมพันธ์
กับการยอมรับและไม่ยอมรับเทคโนโลยีสมัยใหม่ของชาวบ้าน

ผลการวิจัยข้อ ๑. ข้อ ๓. ข้อ ๔. ข้อ ๕. ข้อ ๘ และข้อ ๙.
เป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ ส่วนข้อ ๒. ข้อ ๖. และข้อ ๗. ไม่เป็นไปตาม
สมมุติฐาน

Thesis Title Media Exposure and Adoption of Bio-gas
Project by the People of Takam Sub-district,
Sam Phran District, Nakhon Pathom.

Name Mr. Wanchai Thanawangnoi

Thesis Advisor Assistant Professor Satien Cheypratub, Ph.D.

Department Public Relations

Academic Year 1982

ABSTRACT

The subjects of this research were a group of people who adopted the bio-gas and those who did not adopt it. The purposes of the study were:

1. To survey the media of bio-gas information.
2. To study the relationships between bio-gas adoption and media exposure such as personal media, printed media (leaflets and posters), training course. Besides, the relationships between bio-gas adoption and educational levels, income levels, title holdings in the village, and cosmopolitaness of the villagers were also examined.
3. To study the effects of personal media, printed media (leaflets and posters), training course, and other media on the adoption of bio-gas among the villagers.

This research was a one-shot descriptive field study. Questionnaires were used to collect data. Percentage and chi-square test were employed to analyze the data. To compute these statistics, SPSS program was used.

The results of the study were as follows:

1. There was a significant relationship between exposure to the leaflets containing bio-gas information and the adoption or not adoption of bio-gas of the villagers.

2. There was no significant relationship between exposure to the posters containing bio-gas information and the adoption or not adoption of bio-gas of the villagers.

3. There was a significant relationship between exposure to bio-gas training course and the adoption or not adoption of bio-gas of the villagers.

4. There was a significant relationship between exposure to personal media and the adoption or not adoption of bio-gas of the villagers.

5. Personal media played more significant role on the adoption of bio-gas than leaflets, posters, training course, and other media.

6. There was no significant relationship between the levels of education and the adoption or not adoption of bio-gas of the villagers.

7. There was no significant relationship between the levels of income and the adoption or not adoption of the villagers.

8. There was a significant relationship between title holdings in the village and the adoption or not adoption of the villagers.

9. There was a significant relationship between cosmopolitanness and the adoption or not adoption of bio-gas of the villagers.

Thus, we can conclude from the above results that hypotheses 1, 3, 4, 5, 8 and 9 were confirmed, and the rest were rejected.

กิติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จดูลงได้ ด้วยความกรุณาของ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. เสดียร เขยประทีป อาจารย์ที่ปรึกษาที่ได้ให้คำแนะนำ
และแก้ไขวิทยานิพนธ์มาโดยตลอด และขอขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ ดร.
อรรพรณ บิลันธนโสภาท ประธานกรรมการ และศาสตราจารย์บำรุงสุข สีหอำไพ
กรรมการสอบสารนิพนธ์ที่ได้คำแนะนำอันเป็นแนวทางที่เป็นประโยชน์สำหรับการ
ทำวิทยานิพนธ์นี้

นอกจากนี้ผู้วิจัยต้องขอขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ชวลิต
ปัญญาลักษณ์ เป็นอย่างยิ่งในฐานะที่เป็นผู้ชี้แนะให้รู้จักกับโครงการเตาแก๊สมูลสัตว์
ตำบลหาลาซาม อำเภอสามพราณ จังหวัดนครปฐม การเก็บข้อมูลก็ได้รับความ
ร่วมมือเป็นอย่างดีจากชาวบ้านและเจ้าหน้าที่ของทุก ๆ หมู่บ้านของตำบลหาลาซาม
อำเภอสามพราณ โดยเฉพาะคุณชฎาพร หล่อตระกูล พัฒนาการตำบลหาลาซาม ซึ่งผู้
วิจัยขอขอบพระคุณไว้ ณ ที่นี้ ขอขอบพระคุณอาจารย์สรรกรวี กษาชีวิต ที่ได้
ความช่วยเหลือทั้งทางคำแนะนำวิธีวิจัย ตลอดจนบรรดาคณาจารย์และเพื่อนร่วม
สถาบันที่ให้กำลังใจจนประสบความสำเร็จครั้งนี้

สุดท้ายนี้ขอขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์จำเริญลักษณ์ ชนะวังน้อย
ที่ช่วยตรวจแก้ต้นฉบับและเป็นพลังใจเสมอมา

วันชัย ชนะวังน้อย

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ฉ
กิติกรรมประกาศ.....	ญ
รายการตารางประกอบ.....	ผ
บทที่	
๑. บทนำ.....	๑
ความเป็นมาของปัญหา.....	๑
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	๒
ขอบเขตของการวิจัย.....	๒
สมมุติฐานที่ใช้ในการวิจัย.....	๒
นิยามศัพท์.....	๓
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย.....	๔
๒. แนวความคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	๑๐
แนวความคิดทางด้านการเผยแพร่นวัตกรรม.....	๑๐
สื่อที่มีอิทธิพลต่อการกระตุ้นใจเกี่ยวกับนวัตกรรม.....	๑๔
ปัจจัยบางประการที่มีอิทธิพลต่อการยอมรับนวัตกรรม.....	๑๕
ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องอื่น ๆ.....	๒๑
๓. ระเบียบวิธีวิจัย.....	๒๓
การวางแผนวิจัย.....	๒๓
การเลือกประชากร.....	๒๓

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล.....	๒๘
ความเชื่อถือใจของแบบสอบถาม	๓๐
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	๓๐
ตัวแปรและการวัด.....	๓๑
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	๓๓
วิธีวิเคราะห์และนำเสนอข้อมูล.....	๓๔
๔. ผลการวิจัย.....	๓๗
ผลการวิจัยที่นำมาอธิบายในเชิงพรรณนา.....	๓๗
ผลการวิจัยที่นำมาอธิบายในเชิงวิเคราะห์.....	๕๓
๕. สรุปผลการวิจัยและขอเสนอแนะ.....	๖๓
สรุปผลการวิจัย.....	๖๔
การทดสอบสมมุติฐาน.....	๖๕
การอภิปรายผล.....	๖๗
ขอเสนอแนะ.....	๗๖
บรรณานุกรม	๗๕
ภาคผนวก ก.	๘๐
ภาคผนวก ข.	๘๑
ภาคผนวก ค.	๑๐๑
ประวัติ	๑๑๔

รายการตารางประกอบ

ตารางที่ ๑

หน้า

๑. อัตราร้อยละของเพศของกลุ่มชาวบ้านที่ยอมรับ
เตาแก๊สมูลสัตว์และกลุ่มตัวอย่างชาวบ้านที่ไม่ยอมรับ
เตาแก๊สมูลสัตว์..... ๓๘
๒. อัตราร้อยละของศาสนาของกลุ่มชาวบ้านที่ยอมรับ
เตาแก๊สมูลสัตว์และกลุ่มตัวอย่างชาวบ้านที่ไม่ยอมรับ
เตาแก๊สมูลสัตว์..... ๓๘
๓. อัตราร้อยละของการจำแนกอายุของกลุ่มชาวบ้านที่
ยอมรับเตาแก๊สมูลสัตว์และกลุ่มตัวอย่างชาวบ้านที่ไม่
ยอมรับเตาแก๊สมูลสัตว์..... ๔๐
๔. อัตราร้อยละของระดับการศึกษาของกลุ่มชาวบ้านที่
ยอมรับเตาแก๊สมูลสัตว์และกลุ่มตัวอย่างชาวบ้านที่ไม่ยอมรับ
เตาแก๊สมูลสัตว์..... ๔๑
๕. อัตราร้อยละของอาชีพของกลุ่มชาวบ้านที่ยอมรับ
เตาแก๊สมูลสัตว์และกลุ่มตัวอย่างชาวบ้านที่ไม่ยอมรับ
เตาแก๊สมูลสัตว์..... ๔๒
๖. อัตราร้อยละของระดับรายได้ของกลุ่มชาวบ้านที่
ยอมรับเตาแก๊สมูลสัตว์และกลุ่มตัวอย่างชาวบ้านที่ไม่ยอมรับ
เตาแก๊สมูลสัตว์..... ๔๓

ตารางที่

๗. อัตราส่วนร้อยละของระคับการจำแนกจำนวนผู้กร ของกลุ่ม
 ชาวบ้านที่ยอมรับเตาแก๊สมูลสัตว์และกลุ่มตัวอย่างชาวบ้านที่ไม่
 ยอมรับเตาแก๊สมูลสัตว์..... ๔๔

๘. อัตราส่วนร้อยละของขนาดที่ดินทำกินของกลุ่มชาวบ้านที่ยอมรับ
 เตาแก๊สมูลสัตว์และกลุ่มตัวอย่างชาวบ้านที่ไม่ยอมรับเตาแก๊สมูล
 มูลสัตว์ ๔๕

๙. อัตราส่วนร้อยละของลักษณะการถือครองที่ดิน (เป็นเจ้าของ
 หรือเช่า) ของกลุ่มชาวบ้านที่ยอมรับเตาแก๊สมูลสัตว์และกลุ่ม
 ตัวอย่างชาวบ้านที่ไม่ยอมรับเตาแก๊สมูลสัตว์..... ๔๖

๑๐. อัตราส่วนร้อยละของชาวบ้านที่ทราบว่าโครงการเตาแก๊สมูลสัตว์
 เริ่มขึ้นเมื่อใด..... ๔๘

๑๑. อัตราส่วนร้อยละของระยะเวลาที่ชาวบ้านได้ทราบข่าวสาร
 เตาแก๊สมูลสัตว์เป็นครั้งแรก..... ๔๙

๑๒. อัตราส่วนร้อยละของสื่อที่ให้ข่าวสารเตาแก๊สมูลสัตว์มากเป็น
 อันดับ ๑ - ๓..... ๕๐

๑๓. อัตราส่วนร้อยละของสื่อที่พบปะทักทายการตัดสินใจยอมรับ
 เตาแก๊สมูลสัตว์ของชาวบ้านมากที่สุด..... ๕๒

๑๔. แสดงความสัมพันธ์ระหว่างการยอมรับเตาแก๊สมูลสัตว์กับการ เปิดรับ
 สื่อเอกสารข้อความของกลุ่มชาวบ้านที่ยอมรับเตาแก๊สมูลสัตว์และ
 กลุ่มตัวอย่างชาวบ้านที่ไม่ยอมรับเตาแก๊สมูลสัตว์..... ๕๔

๑๕. แสดงความสัมพันธ์ระหว่างการยอมรับเตาแก๊สมูลสัตว์กับการ เปิดรับ
 สื่อแผนภาพโฆษณาของกลุ่มชาวบ้านที่ยอมรับเตาแก๊สมูลสัตว์และกลุ่ม
 ตัวอย่างชาวบ้านที่ไม่ยอมรับเตาแก๊สมูลสัตว์.....๕๕

- ๑๖. แสดงความสัมพันธ์ระหว่างการยอมรับเตาแก๊สมูลสัตว์กับการเคยเข้ารับการอบรมเรื่องเตาแก๊สมูลสัตว์ของกลุ่มชาวบ้านที่ยอมรับเตาแก๊สมูลสัตว์และกลุ่มตัวอย่างชาวบ้านที่ไม่ยอมรับเตาแก๊สมูลสัตว์..... ๕๖
- ๑๗. แสดงความสัมพันธ์ระหว่างการยอมรับเตาแก๊สมูลสัตว์กับการเปิดรับข่าวสารเตาแก๊สมูลสัตว์จากสื่อมวลชนของกลุ่มชาวบ้านที่ยอมรับเตาแก๊สมูลสัตว์และกลุ่มตัวอย่างชาวบ้านที่ไม่ยอมรับเตาแก๊สมูลสัตว์..... ๕๗
- ๑๘. แสดงจำนวนรอยละของสื่อที่เฝ้าติดตามการตัดสินใจยอมรับเตาแก๊สมูลสัตว์ของชาวบ้านมากที่สุด..... ๕๘
- ๑๙. แสดงความสัมพันธ์ระหว่างการยอมรับเตาแก๊สมูลสัตว์กับระดับการศึกษาของกลุ่มชาวบ้านที่ยอมรับเตาแก๊สมูลสัตว์และกลุ่มตัวอย่างชาวบ้านที่ไม่ยอมรับเตาแก๊สมูลสัตว์..... ๕๙
- ๒๐. แสดงความสัมพันธ์ระหว่างการยอมรับเตาแก๊สมูลสัตว์กับระดับรายได้ของกลุ่มชาวบ้านที่ยอมรับเตาแก๊สมูลสัตว์และกลุ่มตัวอย่างชาวบ้านที่ไม่ยอมรับเตาแก๊สมูลสัตว์..... ๖๐
- ๒๑. แสดงความสัมพันธ์ระหว่างการยอมรับเตาแก๊สมูลสัตว์กับการมีตำแหน่งในหมู่บ้านของกลุ่มชาวบ้านที่ยอมรับเตาแก๊สมูลสัตว์และกลุ่มตัวอย่างชาวบ้านที่ไม่ยอมรับเตาแก๊สมูลสัตว์..... ๖๑
- ๒๒. แสดงความสัมพันธ์ระหว่างการยอมรับเตาแก๊สมูลสัตว์กับการมีลักษณะสากหรือลักษณะระหว่างทองถิ่นของกลุ่มชาวบ้านที่ยอมรับเตาแก๊สมูลสัตว์และกลุ่มตัวอย่างชาวบ้านที่ไม่ยอมรับเตาแก๊สมูลสัตว์..... ๖๒

๒๓.	อัตราส่วนร้อยละของการเคยเดินทางออกจากคำบลตาขาม ของกลุ่มชาวบ้านที่ยอมรับเตาแก๊สมูลสัตว์และกลุ่มตัวอย่าง ชาวบ้านที่ไม่ยอมรับเตาแก๊สมูลสัตว์.....	๘๑
๒๔.	อัตราส่วนร้อยละของการได้ทราบข่าวสารเตาแก๊สมูลสัตว์ จากการเดินทางออกจากคำบลตาขามของกลุ่มชาวบ้านที่ ยอมรับเตาแก๊สมูลสัตว์และกลุ่มตัวอย่างชาวบ้านที่ไม่ยอมรับ เตาแก๊สมูลสัตว์.....	๘๑
๒๕.	อัตราส่วนร้อยละของการเคยเห็นเอกสารขอความเตาแก๊ส มูลสัตว์ของกลุ่มชาวบ้านที่ยอมรับเตาแก๊สมูลสัตว์และกลุ่ม ตัวอย่างชาวบ้านที่ไม่ยอมรับเตาแก๊สมูลสัตว์.....	๘๒
๒๖.	อัตราส่วนร้อยละของแหล่งที่ชาวบ้านได้รับเอกสารขอความ..	๘๓
๒๗.	อัตราส่วนร้อยละของการเคยเห็นแผนภาพโฆษณาเกี่ยวกับ เตาแก๊สมูลสัตว์ของชาวบ้าน.....	๘๔
๒๘.	อัตราส่วนร้อยละของสถานที่หรือแหล่งที่ชาวบ้านได้เห็น แผนภาพโฆษณา.....	๘๔
๒๙.	อัตราส่วนร้อยละของสถานที่ที่ชาวบ้านเคยเข้ารับการอบรม เรื่องเตาแก๊สมูลสัตว์.....	๘๕
๓๐.	แสดงความบ่อยครั้งในการสนทนาเรื่องเตาแก๊สมูลสัตว์กับ บุคคลต่าง ๆ.....	๘๖
๓๑.	อัตราส่วนร้อยละของเจ้าหน้าที่ที่ให้ความรู้เรื่องเตาแก๊สมูลสัตว์.....	๘๗

สารบัญ

หน้า

๓๒. อักษรส่วนรอยตะของสาเหตุที่ชาวบ้านไม่ยอมรับเตาแก๊ส
 มุคส์แก้ว..... ๘๘

๓๓. อักษรส่วนรอยตะของสาเหตุที่ชาวบ้านยอมรับเตาแก๊สมุคส์แก้ว.. ๘๙

๓๔. อักษรส่วนรอยตะของสาเหตุที่ชาวบ้านเลิกยอมรับเตาแก๊ส
 มุคส์แก้ว..... ๙๐